

Силабус курсу:

Теорія і практика соціальної інклюзії

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	053 Психологія /Освітня програма Психологія соціальної роботи
Рік підготовки:	3
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	3,5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Іспит

Автор курсу та лектор:

к. психол. наук, доцент Побокіна Галина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

pobokina@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-923-16-16

телефон

+38-066-923-16-16

Viber, телеграм

месенджер

аудиторія за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять акцент зроблено на розгляді понять «соціальна ізоляція», «соціальна інклюзія» та «соціальна інтеграція»; представлено поняття, принципи та складові інклюзії та інклюзивної освіти; розглянуто труднощі, які виникають під час впровадження інклюзивної освіти; проаналізовано досвід реалізації програм та проектів громадсько-активних шкіл України, спрямованих на забезпечення соціальної інклюзії.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: - поняття «соціальна ізоляція», «соціальна інклюзія» та «соціальна інтеграція»; представлено поняття, принципита складові інклюзії та інклюзивної освіти; розглянуто труднощі, які виникають під час впровадження інклюзивної освіти; проаналізовано досвід реалізації програм та проектів громадсько-активних шкіл України, спрямованих на забезпечення соціальної інклюзії.

Вміти: Розуміння і визнання, що люди різняться між собою за своїм соціальним, економічним і культурним походженням, особливостями індивідуального розвитку і це – нормальне явище. Лідери в громаді несуть відповідальність за створення єдності й гармонії в соціальному середовищі. Соціальним групам необхідно надавати допомогу, щоб вони користувалися в громаді рівними правами. Потрібно розуміти, що існують різні ставлення до людей із різних соціальних груп. Існують можливості створення навчального середовища для учнів із різним рівнем індивідуального розвитку. Розуміння питання динаміки взаємовідносин між меншістю й більшістю, в тому числі й ризиків, пов'язаних із процесом інтеграції

Передумови до початку вивчення:

Майбутні фахівці зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Теорія і практика соціальної інклюзії» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки: «Зв'язки з громадкістю»

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни здобуття знань на розгляді понять «соціальна ізоляція», «соціальна інклюзія» та «соціальна інтеграція»; представлено поняття, принципи та складові інклюзії та інклюзивної освіти; розглянуто труднощі, які виникають під час впровадження інклюзивної освіти; проаналізовано досвід реалізації програм та проектів громадсько-активних шкіл України, спрямованих на забезпечення соціальної інклюзії.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК13. Розуміти специфіку організації та впровадження психологічного супроводу в інклюзивному середовищі.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 7. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищенням кваліфікації.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ ЗМІН В ОСВІТІ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ ЗМІН В ОСВІТІ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
2	ІСТОРИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УКРАЇНІ	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	ІСТОРИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УКРАЇНІ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
3	СУЧАСНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	СУЧАСНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
4	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНОГО УСТРОЮ	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНОГО УСТРОЮ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування

5	МІЖНАРОДНЕ ТА УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО В ГАЛУЗІ ІНКЛЮЗІЇ ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	МІЖНАРОДНЕ ТА УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО В ГАЛУЗІ ІНКЛЮЗІЇ ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
6	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ СТРАТЕГІЯ УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ СТРАТЕГІЯ УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
7	ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ: ТЕХНОЛОГІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПРАКТИКИ РОЛЬ БАТЬКІВ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРУВАННЯ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ: ТЕХНОЛОГІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПРАКТИКИ РОЛЬ БАТЬКІВ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРУВАННЯ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
	Загальна кількість аудиторних годин:	денне 14/0/14 заочне 2/0/2		

Рекомендована література

Основна література:

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
2. Семигіна, Т., Столярик, О. (2024). Розвиток сильних сторін клієнтів соціальної роботи: Посібник. Таллінн: Teadmus. 257 с.
3. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с.
4. **Соціально-психологічні засади реінтеграції молоді в умовах трансформаційного соціуму** : монографія / О.О. Блискун. – Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 320 с.
5. Теорія та історія соціальної роботи : навч. посіб. / уклад. О. О. Матрос ; МОН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань : Візаві, 2020. 244 с.

Інформаційні ресурси.

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
3. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
4. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>
- 5.

Методичне забезпечення

1. Каширіна Є.В., Завацька Н.Є. Теорія і практика соціальної роботи : навчально- методичний посібник / Є.В. Каширіна, Н.Є. Завацька. – Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 52 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10
Практичні заняття	28
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

		Оцінка за національною шкалою	
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;

- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.